12

V
B J
C
14633

10 flor.

prawo

Zbiór processow ~~29.~~ 38
z 18. wieku

1. Tyszkiewicz — Sieciński.
2. Dowgiałło — Piaskowski,
3. Chmara — Wołodkowicz.
4. — —
5 Koszkołowski Szaniawski — Hornicki.
6. Supiński — Piaskowski.
7. Hornicki —. Piaskowski,
8 — — koszeniawski.
9 Szaniawski — Hornicki.
10 Potocki — Sorok.
11. — —
12 Werenryński — Musinicki
13 Staniewicz — Kamedulski.
14 Chmara — Przeradowski.
15 Gostawski — Rymsza.
16 Chmara — Przeradowski.
17 Radziwiłł — Hilzen.
18 Hylzen — Radziwiłł.
19 Barzykowski — Dziedziula.
20 — —
21 Jankowski — Baryłowski. 146633 IV
22 — —
23 Bychowiec — Chodkiewicz
24 Matuszewicz — Bychowiec
25 Strzecki — Korsak.
26 Korsaki.
27 —
28 —
29 —
30 — Sugintowa — Dowsin
31. Zaborowski — Grzymała. Lubański
32 — —
33. Tomaszewicze — Paryna. Odachowski
34 Łączyński — Sulatycki.
35 Beklewscy — Porzecko.
36 Orzeszkowie. Wysłouch
37 —
38 —

Bibliothek
d. Jagellonisc
Univer

SPRAWA

JO. Xcia. Jmć Karola Radziwiłły Wdy. Wileńskiego. z JW. JPanem Jozefem Hilzenem Wdą. Mścisławskim.

1mo. O poprawę Dekretow Ziemstwa Brasławskiego, pierwszego w Ru. 1777. Januar. 30. drugiego w Ru. 1779. Nowembra 3. d. zaszłych, co! do punktu przemilczaney y w oboiętności zostawioney a nie uchronnie należney weryfikacyi z użytkow wszelkich Klucza Dryświackiego przez JW. Hilzena nad inwentarz y granicę prawa arędownego per tractum sześcioletniey possessyi wybieranych.

2do. O nakazanie expedycyi y wyprowadzenie Aktow inkwizycyi, kalkulacyi, y weryfikacyi sub pœnis contraventionum przed terminem następuiących Rokow Swięto-Troieckich.

3tio. O wysłanie retro sprawy do Ziemstwa Brasław: na ostateczne rozsądzenie po wyexpedyowanych Aktach inkwizycyi, kalkulacyi, weryfikacyi.

4to. O peny kontrawencyine na JW. Wdzie. Mścisław: tak za nieprzystąpienie do weryfikacyi: iako też za nie komportowanie inwentarza, y o przysądzenie expensu prawnego J. O. Xciu. Wdzie. Wileń: ad minimum 10000. złot.

Ku zyskaniu takowych zgodnych z prawem y sprawiedliwością prozb następuiąca o sprawie daie się wiadomość.

Roku 1768. Apryla 23. J. O. X. Jmć. Wda. Wileń: Klucz do Ekonomij Wileń. należący Dryświaty nazwany w Ptcie. Brasław: położony kontraktem arędownym na lat trzy za summę 80000. złot. pol: JW. Hilzenowi podówczas Mińskiemu, teraz Mścisław: Wdzie. postąpił, a odwołuiąc się do Jnwentarza osobliwszego ostrzegł y warował to sobie iż nad przepis tegoż Jnwentarza włość Dryświacka nie powinna być uciemiężaną. A JW: Hilzen aby nad jnwentarz nie przebrał y nieprzywłaszczał, obwarowano.

Zesłany tandem JP. Kawecki w ten czas Podstarości Wileń. do Dryswiat y z mocy udzielney od JOXJmci Wdy: Wileń. sobie nadaney, Jnwentarz wszystkich powinności y intrat Klucza Dryswiackiego spisawszy JW. Hilzenowi oddał, y według tegoż inwentarza w possesyą arędowną trzyletnią Klucz Dryświacki JW. Hilzenowi podał, a drugą stronicę jnwentarza ad archivum Xcia. Jmci Wdy. Wileń: odesłał, *który Jnwentarz podawczy z Kopią Kontraktu Arędownego produkuie się.*

Po wypłynieniu lat trzech J. O. X. J. Wda Wileń: na prozbę JW. Wdy. Mścisław:.znowu do lat trzech dalszą possesyą Arędowną Klucza Dryświackiego temuż JW. Wdzie. za wziętą summę 80000. złot. z referencyą do Prawa pierwszego y Jnwentarza prorogował, żadney wolności nad pierwsze prawo niewydał, y żadnych pożytkow nierozpostrzenił —

W czasię takowey sześcioletniey possessyi. swoiey JW. Hilzen Wda. Mścisław: szukaiąc niesłusznych nad inwentarz zyskow intraty z

Extorſyą podańſtwa nad powinność wybierał y wyłączoną Kontraktem ſuperatę teyże intraty Dryświackiey ſobie przywłaſzczył.

Tenże JW. Wda: poddańſtwo Klucza Dryświedckiego przez używanie onych nad przepis Inwentarza oraz pędzenie uſtawne podwod do Rygi y Warſzawy Inwentarzem niepodanych nadto używaniem robotnikow za wydanemi różnym ichmościom aſſygnacyami uciemiężał y do oſtatniego przywiodł ubóſtwa.

Tenże JW. Wda Mściſław; po mimo inne niezliczone aggrawacye y krzywdy w Dobrach Dryświatach poczynione nad to puſzczę Towarną Inwentarzem excypowaną do ſzczętu wyciowſzy y do Rygi ſpławiwſzy znaczne wziął pieniądze, naoſtatek iuż to przez akcye nieſprawiedliwe Aręd, iuż to przez zatrzymanie pieniędzy za furaż z kaſſy Woyſka Roſyiſkiego wziętych, a poddańſtwu Dryświackiemu należących y przez dalſze uciemiężliwe ſpoſoby Dobra Dryświaty ze wſzyſtkjm zdezolował y takową uciemiężliwą Poſſeſſyą ſwoią ieſzcze nad kontrakt arędowy ſiedm Mieſięcy niewolnie exekwował. *Oczym wſzyſtkim daie wiedzieć Weryfikacya przez WJP. Oranowſkiego Sęd: Grod: Wileń: w Ru 1774. Auguſta 1. dnia in fundo Dobr Dryświat czyniona vigore ſancitum Konfederacyi Generalney.*

1774. *Septembra 7. dnia* O takowe wſzyſtkie krzywdy y ſzkody do dwakroć ſta tyſięcy złłch z górą wynoſzące manifeſt na JW. Hilzena coram actis Grodu Wileń: zanieſiony *producitur.*

1776. *Auguſt: 6. d:* Pozew z inſtancyi JO: X: Jmć: Woiewod: Wilen: po JW: Hilzena Wdy: Mſciſław: do Ziem: Braſław: wynieſiony z dowodem *produkuie ſię.*

1777. *Januar: 30. dnia* za przywołaniem Aktoratu JW: Hilzena y za przyłączonym JO. X Radziwiłły Wdy: Wilen: aktoratem Urząd Ziemſki Braſl: po kontrowerſyach od JW. Hilzena mieniąc uczynioną z Klucza Dryświackiego expulsyą, o reindukcyą nullo jure za żądaną in contra od JO: XJmći Wdy: Wil: o uchylenie tey bez prawney proźby, a o uznanie Jnkwizycyi Kalkulacyi weryfikacyi z poſseſsyi Lat wſzyſtkich JW: Hilzena Dobr Dryświat na wzaiem wnoſzonych Urząd Ziem: Braſław: nayprzód pretendowaną bez prawnie przez JW. Hilzena reindukcyą uchylił.

Tandem Jnkwizycyą in ordine przeborow per tractum ſześcioletniey JW. Hilzena poſleſsyi uznawſzy, a weryfikacyą co do teyże ſześcioletniey poſleſlyi przez JO.X Jmć żądaną y nawet przez JW. Hilzena nie bronioną y zezwalaną przez żałobę iego przemilczał y w Dekrecie wyraźnie nie położył, lecz tylko arbitralnie po wypływie ſześcioletniey za kontraktem dzierżawy z wybranych po wyiściu terminu kontraktowego intrat calculationem & verificationem oraz comportationem przez JW. Hilzena Jnwentarza podawczego ad hos actus decydował, naoſtatek apellacyą przez JW. Hilzena uroſzczoną uchylił *producit. Dekret.*

1778 *Nowembra 18,* Za tym Dekretem Obwieſzczenie od Urzędnikow na expedyowanie Aktow Inkwizycyi, Kalkulacyi Weryfikacyi wydane *producitur:*

Za ktòrym WJP. Wawrzecki z ſtrony JOX Imci ad fundum Dòbr Dryświat ziechał, a JW. Hilzen Urzędnika z ſtrony ſwoiey nie ſprowadził. *w dowod Kontrawencyi*

1778. *Decembra 20.* Teſtimonium W. Wawrzeckiego produkuie ſię.

1779. *Januarii 14. dnia* Proceſs o takowe nieprzyſtąpienie ad actus inquiſitionis, calculationis, & verificationis y o bez prawną do Sądow Aſſeſſorſkich Ewokacyą, Eorundem 15. pozew do Ziem: Braſlaw: z ſtrony JOX. Jegomości Wdy Wileń: wydany *produkuie ſię.*

1779.

1779. *Julii* 11. *dnia* powtòrne obwieszczenie od Urzędnikow wydane *składa się.*

Za ktòrym WW. Jan Zaba y Stanisław Wawrzecki Sędziowie Ziem: Brasław: ad fundum Dòbr Dryświat ad requisitionem JOX. Jegomości Wdy Wileń: z iechawszy Akta Inkwizycyi, kalkulacyi, weryfikacyi za nieprzystąpieniem JW. Hilzena expedyowali y z takowey weryfikacyi realney pretensyi JO X. Jegomości Wdy do JW. Hilzena okazało się dwakroć czterdzieście ieden tysiąc dwanaście złł: y gr: ośm *w dowod*

1779. *Augusta* 24. *dnia* Weryfikacya Urzędowa oraz Procefs na JW. Hilzena o Kontrowencyą Dekretowi y Pozew do Ziem: Brasław: ex parte JOX. Woiewody wyniesiony *Produkuią się.*

Tegoż Ru. 9*bra* 3 za przywołaniem w Ziem: Brasław: Aktoratu JOX. Imci Woiewody Wileń: y za przyłączonym w rekowencyonalnym JW. Woiewody Mścisław: Aktoratem, Urząd Ziem: Brasław: nie sądząc in instanti na JW. Hilzenie (iakby należało) pen kontrawencyinych y one tantisper uchyliwszy ad principale suspendował. oraz satisfactionem pierwszemu Dekretowi swoiemu nakazawszy Kategoryą respective sześcio letney z intrat Klucza Dryświackiego weryfikacyi, y kalkulacyi irresolute zostawił y znowu w oboiętności strony utrzymał, a naostatek apppelacyą Xcia Jegomości Wdy Wileń: od tych nieprawnych wyrokow założoną uchylił kwestyą powinney za 6. lat kalkul: werifi: zatłumił. *Prod: Dekret.*

1779. 9*bra* 4. *dnia* zatym Dekretem obwieszcznie Urzędowe od Urzędnikow wydane *składa się.*

W terminie zatym z obwieszczenia wypadaiącym Urzędnicy wyznaczeni to iest; WW, Wawrzecki y Klott Sędziowie Ziem: Brasław: ad fundum Dòbr Dryświat z iechawszy expediowali Inkwizycyą, do ktòrey JW. Hilzen contraveniendo prawu y Dekretowi Inwentarza Podawczego komportować niechciał. *O co*

1779. *Xbra* 10. Procefs JO. Xcia Jegomości Wdy Wileń: na JW. Hilzena Woiewody Mścisławskiego w Ziem: Brasław: zaniesiony *producit:*

A gdy post expeditum Actum inquisitionis, ciż WW. Urzędnicy do expedyowania kalkulacyi y weryfikacyi zabierali się.

W ten czas z powodu niewyraźnie w Dekrecie napisaney z intrat sześcioletniego dzierżenia weryfikacyi, urościły obie strony kontrowersyą.

Y tak Urzędnicy w pośrzod tych sporow nie expedyuiąc weryfikacyi y kalkulacyi, odesłali pro resolutione do sądu, *w Dowod.*

1779. *xbra.* 15, Testimonium Urzędowe producitur.

Eorundem 20. Manifest JO Xcia. Jmci. Wdy. Wileń. na JW. Wdę. Mścisław: o nie przystąpienie do Weryfikacyi z sześcioletniey dzierżawy, y o tłumaczenie opaczne Dekretu coram actis Ziem: Brasław: zaniesiony producitur.

Aże JP. Heyking plenipotencyą od JO. Xcia. Jmci. Woiewody Wileń: maiący y niedbale obowiązki swoie wykonywaiący, w całym procederze: z szkodą JO. Xcia. Jmć. Woiewody Wilen: w Ziem: Pttu. Brasław: wiedzionym był nieczułym, y zaraz po Dekrecie pierwszym omyłki Dekretu, zamęconey za 6. lat weryfikacyi nieobiaśnił, nie apellował, ani Urzędu manifestował, y na ostatek wiadomości JO. X. Jmci. Wdzie. Wilen: niedał, przeto o takową niedbałość y zdradę.

1780. *Januar.* 17. *d. Procefs na tegoż Plenipotenta zaniesiony oraz Pozew onemu na Trybunał ku wspolney odpowiedzi podany produkuią się.*

